

Integraal Veiligheidsplan Leusden 2016 – 2019

Voorwoord

Voor u ligt het Integraal Veiligheidsplan 2016 – 2019. Openbare orde, veiligheid en leefbaarheid zijn thema's die veel raakvlakken kennen met andere beleidsdomeinen. Het sociaal domein is hier een goed voorbeeld van. Daarnaast zijn er veel organisaties en instellingen direct of indirect bij het thema veiligheid betrokken. Om een effectief en efficiënt veiligheidsbeleid te voeren, is afstemming en prioritering essentieel. Dit Integraal Veiligheidsplan beoogt daaraan bij te dragen. Omdat de veiligheidssituatie voortdurend fluctueert, wordt het veiligheidsbeleid iedere vier jaar geactualiseerd.

Wij zijn er trots op dat de gemeente Leusden – ook op het gebied van veiligheid – het goed doet. De veiligheidsanalyse laat zien dat wij in vergelijking met andere middelgrote gemeenten uit de regio beduidend beter scoren op het gebied van woninginbraken, geweldsdelicten, fietsendiefstal of vernielingen. Ook rond het thema fysieke veiligheid zijn er geen onrustgevende risico's. Ons ambitieniveau blijft echter onveranderd hoog. Wij blijven, samen met onze partners, inzetten op veiligheid, omdat wij vinden dat het beter kan. In Leusden streven wij naar een zo groot mogelijke veiligheid voor inwoners en ondernemers. Zowel feitelijk (objectieve veiligheid) als in de beleving van de mensen (subjectieve veiligheid).

Veiligheid is een voorwaarde om plezierig te kunnen wonen, werken en verblijven. Veiligheid maken we echter niet alleen. De samenleving en overheid hebben hierin een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De betrokkenheid van burgers en bedrijfsleven is van grote waarde. Dit vormt dan ook een belangrijk aspect van de nieuwe aanpak. In dit Integraal Veiligheidsplan wordt de vernieuwende aanpak van veiligheid beschreven. Deze aanpak kenmerkt zich in het kort door: het inbouwen van flexibiliteit, een uitnodigende houding ten aanzien van burgerinitiatieven, inspelen op actualiteiten en het bieden van maatwerk.

Gemeente Leusden ziet een essentiële rol weggelegd voor het maatschappelijk middenveld: voor inwoners, ondernemers en organisaties. Tegelijkertijd gaan we uit van de kerngedachte dat veiligheid per definitie een van de kerntaken van de overheid is en blijft, waarbij de gemeente de regie heeft op lokaal niveau. De gezamenlijke verantwoordelijkheid geeft kansen voor een manier van veiligheidszorg in de vorm van co-creatie. Burgers en bedrijven ontplooiën zich steeds meer initiatieven om veiligheid te bevorderen. De gemeente, maar ook haar lokale en regionale veiligheidspartners, juichen deze ontwikkeling van harte toe.

Dit Integraal Veiligheidsplan is bedoeld voor de veiligheidspartners, de gemeentelijke organisatie en een ieder die zich – op welke wijze dan ook – betrokken voelt bij of interesse heeft in het thema veiligheid.

Het Integraal Veiligheidsplan is een plan op hoofdlijnen en blijft daarom ook abstract.

In het tweejarig uitvoeringsplan wordt de vertaling gemaakt van de diverse prioriteiten naar concrete acties. De gemeente beoogt met dit Integraal Veiligheidsplan de relevante gemeentelijke veiligheidsthema's te beschrijven. Het is daarbij onze uitdrukkelijke wens dat dit plan niet wordt gezien als keurslijf waarbinnen wij veiligheid willen organiseren. Er is ruimschoots plaats om aan te sluiten bij de actualiteit of bij initiatieven uit de samenleving.

Leusden, 27 oktober 2015

Burgemeester drs. A. Vermeulen

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Veiligheid in Leusden	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Veiligheidsbeeld Leusden	6
2.2.1	Sociale Veiligheid	6
2.2.2	Fysieke veiligheid	7
2.3	Ambities en doelstellingen	8
2.4	Vernieuwende aanpak: Samenleving Voorop	9
2.4.1	Stimulering van (burger)betrokkenheid	9
2.4.2	Communicatie op maat	10
2.4.3	Flexibiliteit bij de inzet van mensen en middelen	10
2.4.4	Versterking van de informatiepositie	10
3	Thema's en prioriteiten	12
3.1	Sociale Veiligheid in de buurt	12
3.1.1	Veiligheidsgevoel en kwetsbaarheid	12
3.1.2	Geweld in huiselijke kring en kindermishandeling	12
3.1.3	Opvoeden en opgroeien	13
3.1.4	Maatschappelijke (on)rust en Crisis	13
3.1.5	Drank- en drugsgebruik	14
3.1.6	Aanpak High impact crimes	14
3.1.7	Autokraken	15
3.2	Georganiseerde (ondermijnende) Criminaliteit	15
3.3	Fysieke veiligheid	15
3.3.1	Externe Veiligheid	15
3.3.2	Waterveiligheid	16
3.3.3	Brandveiligheid	17
3.3.4	Verkeersveiligheid	17
3.3.5	Rampenbestrijding en Crisisbeheersing	17
3.3.6	Zelfredzaamheid	18
4	Uitvoering en organisatie	19
4.1	Integrale Handhaving	19
4.2	Communicatie met actoren	20
4.3	Planning	20
4.4	Financiën	20
	Bijlage I Bestuurlijke coördinatie	21

1 Inleiding

Leusden is één van de veiligste gemeenten in de regio Utrecht en dat willen we graag zo houden. Veiligheid is iets waar elke inwoner en bezoeker van onze gemeente recht op heeft. Om deze veiligheid te garanderen werken veel verschillende partijen samen, zoals ondernemers, maatschappelijke organisaties, politie, het Veiligheidshuis, de veiligheidsregio Utrecht, het Openbaar Ministerie, en natuurlijk de inwoners zelf. Voor een effectief veiligheidsbeleid is tussen deze verschillende partijen een juiste en goed op elkaar afgestemde samenwerking nodig. De regie hierop ligt bij de gemeente, maar dit kunnen en doen we vanzelfsprekend niet alleen. De gemeente speelt bij de veiligheid daarom in op een integrale aanpak, waarbij de verschillende veiligheidsprofessionals, inwoners en de gemeente gezamenlijk werken aan de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente. Alleen mét elkaar kunnen we Leusden veilig houden!

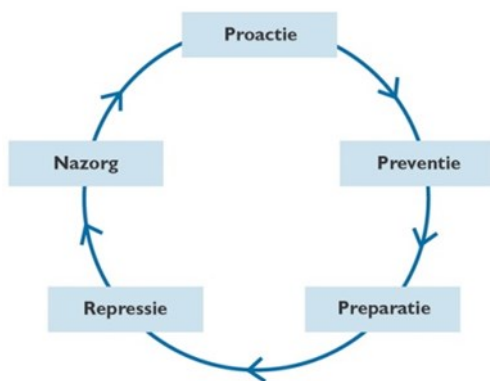
Lokaal maatwerk

Op veiligheid kun je sturen, maar er kunnen altijd onverwachte incidenten zijn. De gemeente is samen met de professionele veiligheidspartners zo goed mogelijk getraind om met deze situaties om te gaan en op het moment dat het zover is, zo adequaat mogelijk te kunnen reageren, ingrijpen en helpen. Maar ook deze organisaties kunnen het met al hun professionele medewerkers en materiaal niet alléén. Zij hebben de hulp van burgers, ondernemers, horeca en vrijwilligers nodig. Daarom zullen deze instanties steeds vaker de samenwerking zoeken met inwoners, bedrijven en instellingen.

De lokale veiligheidssituatie vormt de basis van de nota integrale veiligheid. Dit veiligheidsplan is een plan op hoofdlijnen dat richting geeft. Het plan laat ruimte voor flexibiliteit. Deze flexibiliteit zullen wij ook benutten door op basis van actualiteiten en initiatieven uit de samenleving samen te werken aan veiligheidsvraagstukken.

Veiligheid

Op de vraag wat veiligheid precies is of wat veiligheid betekent, is het moeilijk een volledig antwoord te geven. Mertons (2008)¹ beschrijft dat veiligheid een waarde is die voortdurend operationeel gedefinieerd moet worden en die dus geen constanten kent. De waarde veiligheid roept in veel gevallen een set van verwachtingen op. "Zo wordt verondersteld dat veiligheid 'nooit te veel' kan zijn of dat veiligheid 'altijd beter' kan. Veiligheid wordt door veel mensen geassocieerd met 'een situatie die vrij is van ongewenste gebeurtenissen.

Wat maakt dit veiligheidsplan tot een integraal veiligheidsplan?

Integraal betekent allereerst dat het begrip veiligheid in het kader van tijd en ruimte wordt geplaatst. Dit wordt duidelijk gevisualiseerd in de veiligheidsketen. De veiligheidsketen, die zijn oorsprong kent in de fysieke veiligheid, bestaat uit een reeks van vijf op elkaar volgende aandachtsvelden in de veiligheidszorg: pro-actie, preventie, preparatie, repressie en nazorg. In het kort gaat het om voorkomen (pro-actie en preventie), voorbereiden op onveilige situaties (preparatie) en optreden tegen of herstellen van onveilige situaties (repressie en nazorg). Bij een integrale aanpak wordt er gedoeld op een aanpak vanuit zoveel mogelijk schakels.

Integraal betekent dat een risico, naast het plaatsen in de context van tijd en ruimte, ook wordt geplaatst in het kader van de diverse veiligheidsdomeinen en toepasbare kennisdisciplines/vakgebieden.²

Aansluiten bij de regio

De Regionale Veiligheidsstrategie van Midden Nederland komt voort uit de gemene deler van alle gemeentelijke nota's integrale veiligheid. Onze prioriteiten komen deels overeen, maar zijn uiteraard gericht op de lokale situatie. De doelstellingen zijn afgestemd op de doelstellingen van Midden- Nederland en ook in de aanpak zoeken we verbinding.

¹ Mertons F. (2008). Toezicht en veiligheid in een deregulerend tijdperk. *Tijdschrift voor de toegepaste Arboretenschap*. (2) p. 47 – 50.

² Stol, W. Ph., et al. (2011). Basisboek integrale veiligheid. Den Haag: Boom Lemma Uitgevers.

Doel nota

Het integraal veiligheidsplan 2016-2019 geeft aan hoe we dit streven de komende jaren gaan bereiken. Hierbij maken we afspraken met de verschillende veiligheidspartners en stellen we prioriteiten voor de komende vier jaar. Het doel is om het veiligheidsbeleid voor alle betrokken partijen inzichtelijk te maken en een basis te leggen voor de toekomst.

Deze nota bevat alle facetten van het gemeentelijk veiligheidsbeleid: waar willen we heen als gemeente? Hoe is het op dit moment gesteld met de veiligheid en wat gaan we in de toekomst op het gebied van veiligheid doen?

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is het veiligheidsbeeld van gemeente Leusden beschreven. Daarnaast wordt er ingegaan op de ambities en doelstellingen. Hoofdstuk 2 sluit af met een paragraaf waarin de vernieuwende aanpak wordt beschreven.

In hoofdstuk 3 komen de verschillende relevante gemeentelijke veiligheidsthema's aan orde. Bij de meeste veiligheidsthema's worden er prioriteiten genoemd.

Hoofdstuk 4 gaat in op de uitvoering en organisatie. Achtereenvolgens worden de volgende onderwerpen besproken: Integrale handhaving, communicatie en planning en financiën. In bijlage 1 wordt er beknopt aandacht gegeven aan de bestuurlijke coördinatie.

2 Veiligheid in Leusden

2.1 INLEIDING

Veiligheid is een thema wat in veel gemeentelijke beleidsterreinen een plaats inneemt. Denk alleen al aan onderwerpen, variërend van woonoverlast en jeugdcriminaliteit tot externe veiligheid, verkeersveiligheid, milieu en huiselijk geweld. Vanwege het grote scala aan veiligheidsonderwerpen is veiligheid steeds meer en collegebrede aangelegenheid geworden.

Wettelijk gezien is de burgemeester belast met de handhaving van de openbare orde en veiligheid. De burgemeester is politiek verantwoordelijk en dient derhalve verantwoording af te leggen aan de gemeenteraad.

Door diverse bestuurlijke en maatschappelijke ontwikkelingen ontstaat er steeds meer noodzaak tot en behoefte aan integraliteit. Onder andere door de decentralisaties vanuit de AWBZ, de Jeugdzorg en de participatiewet, hebben gemeenten de mogelijkheid om een integrale aanpak te organiseren voor (multi-probleem) gezinnen. Het veiligheidsbeleid en het de aanpak binnen het sociaal domein gaan elkaar zo steeds meer versterken.

2.2 VEILIGHEIDSBEELD LEUSDEN

2.2.1 SOCIALE VEILIGHEID

Veiligheidsanalyse

In 2014 is een veiligheidsanalyse gemaakt, de "Integrale gebiedsscan gemeente Leusden 2014". Deze analyse geeft een beeld van de sociale veiligheid in Leusden.

In de periode van 2010 – 2014 is de totale criminaliteit in Leusden met circa 36% afgenomen. Deze afname ligt beduidend hoger dan landelijk (-17%) en in de regio Midden-Nederland (-28%). Meer specifiek zien we dat het aantal autokraken met 45% is afgenomen, woninginbraken met 32% en geweldsdelicten met 23%.

Het aantal autokraken ligt in Leusden echter nog steeds hoger dan gemiddeld. Leusden staat op plaats 3 van 20 middelgrote gemeenten uit Midden-Nederland.

Een opvallende achteruitgang betreft winkeldiefstal. Het aantal gevallen van winkeldiefstal is in de periode van 2010 tot eind 2013 verdubbeld (van 30 naar 60 gevallen). Leusden scoort op dit onderwerp onder gemiddeld in vergelijking met gemeenten uit de regio. De (statistische) groei van het aantal gevallen van winkeldiefstal kan ook voortkomen uit een toegenomen aangiftebereidheid. Er bestaat namelijk sinds enkele jaren een vergoeding voor winkeliers die aangifte doen. Gemeente Leusden gaat in samenwerking met de politie uitzoeken of er daadwerkelijk sprake is van een groei en welke verklaring hieraan ten grondslag ligt.

Op nagenoeg alle andere in de veiligheidsanalyse beschreven delicten, scoort Leusden (qua risico) juist als één van de betere gemeenten.

Een punt van aandacht is de vergrijzende bevolking. Dit betekent dat er aandacht besteed zal moeten worden aan de veiligheidsproblemen behorende bij deze leeftijdscategorie (zoals babbeltrucs, tassenroof en insluipers).

Samengevat laat de veiligheidsanalyse een relatief positief beeld zien. Het merendeel van de facetten is 'gelijk gebleven' dan wel 'verbeterd'. Op de punten Vernielingen, Fietsendiefstal, bedrijfsinbraken en woninginbraken behoort Leusden bij de drie beste middelgrote gemeenten uit Midden-Nederland. Slechts enkele facetten laten een verslechtering zien. De thema's die de aandacht vragen zijn: autokraken, winkeldiefstal, woninginbraken (vanwege de hoge impact), geweld (voornamelijk bedreiging).

Intelligence

De voortschrijdende digitalisering van de samenleving biedt naast (nieuwe) risico's en gevaren ook kansen voor de bestrijding en opsporing van criminaliteit. Kennis en informatie vormen daarbij een cruciaal aspect. In veiligheidsorganisaties zoals de politie wordt er vaak gesproken over *intelligence*. Intelligence gaat over het verzamelen van gegevens wat vervolgens wordt omgezet naar informatie. Intelligencegestuurd werken gaat om de analyse van informatie en

kennis op grond waarvan beslissingen over de uitvoering worden genomen “Deze informatie wordt door kennis, intuïtie, ervaring en inzicht actiegericht en levert inzichten op voor strategische, tactische en operationele besluitvorming (De Vries & Smilda, 2014).³

Maatschappelijke ontwikkelingen

Als we kijken naar de actuele maatschappelijke ontwikkelingen, zien we diverse trends:

- We zien een verharding van de zichtbare vormen van criminaliteit. De aantallen nemen niet toe maar de incidenten worden wel heftiger.
- We krijgen meer te maken met ‘stadse’ problematiek, zoals georganiseerde criminaliteit, het illegaal kweken van hennep, het handelen in drugs en zogenoemde witwaspraktijken.
- We zien meer problematiek rondom ‘kwetsbare inwoners’ die overlast veroorzaken. Een oorzaak kan gevonden worden in de nieuwe Wlz, als ook in de extramuralisering. Met de term extramuralisering (letterlijk ‘het buiten de muren brengen’) wordt verwezen naar de verschuiving van het wonen in een instelling naar een vorm van wonen waarbij de cliënt zoveel mogelijk zelfstandigheid behoudt. Het gaat hier met name om mensen met functiebeperkingen en/of psychiatrische problematiek.
- Ontwikkelingen als de decentralisatie van Rijkstaken in het sociaal domein, de focus van de politie op kerntaken en de roep om aanpak van normoverschrijdend gedrag zorgen met elkaar voor een grotere druk op handhaving door gemeenten.
- De invloed van internet en social media neemt toe.

Ervaringen in de aanpak

De afgelopen jaren hebben wij in Leusden al veel ervaring opgedaan in de aanpak van veiligheidsvraagstukken. Al werkend en samenwerkend met onze veiligheidspartners zoals politie, het Openbaar Ministerie, de woningcorporaties, het welzijnswerk, maar ook met inwoners en ondernemers, zien wij daarin een aantal trends:

- Het belang van persoonsgerichte aanpak groeit. Het gaat hier om integraal maatwerk, in nauw samenspel met partners als politie, OM, belastingdienst, handhaving door de gemeente en politie.
- Steeds meer wordt de nadruk gelegd op het belang van regionale samenwerking, zowel in beleidsontwikkeling als in de uitvoering. Dit is onder meer om het effect van verplaatsing te voorkomen, ook wel het waterbedeffect genoemd.
- Er is meer aandacht voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit.
- De focus is gericht op hotspots en hotshots, ofwel, we werken met gerichte interventies en gebiedsgericht.
- We doen steeds meer een appèl op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers als het gaat om veiligheid.

2.2.2 FYSIEKE VEILIGHEID

De 26 gemeenten in de provincie Utrecht werken samen in de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) op basis van de Wet Veiligheidsregio's. De veiligheidsregio is de drijvende en bindende kracht achter een goede hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio Utrecht.

Externe veiligheid

Uit het regionaal risicoprofiel van gemeente Leusden, wat is opgesteld door de Veiligheidsregio Utrecht (Vru), blijkt dat geen van de gemeentelijke risico-objecten en kwetsbare inrichtingen in de regionale top 25 voorkomt. Op basis van de risicoscore vormen LPG-tankstations binnen de gemeente de belangrijkste Risico-objecten. Daarnaast zijn er een tweetal hogedruk buisleidingen (aardgas) aanwezig in Leusden.

Transportroutes

- Route Gevaarlijke Stoffen
- Aardgasnetwerk

Waterveiligheid

Een ander relevant risico uit het regionale risicoprofiel heeft betrekking op waterveiligheid. De kans hierop is klein, het effect is echter wel aanzienlijk.

³ Vries, A. de, & F. Smilda (2014). *Social media: het nieuwe DNA; een revolutie in de opsporing*. Amsterdam: Reed Business Education.

2.3 AMBITIES EN DOELSTELLINGEN

In dit onderdeel wordt duidelijk wat we als gemeente de komende jaren belangrijk vinden op het gebied van veiligheid. Wij willen Leusden een veilige gemeente laten zijn. Een gemeente waar je lekker woont, waar je veilig kan ondernemen, waar mensen zich prettig voelen.

In Leusden streven wij naar een zo groot mogelijke veiligheid voor inwoners en ondernemers. Zowel feitelijk (objectieve veiligheid) als in de beleving van de mensen (subjectieve veiligheid). De verantwoordelijkheid voor veiligheid ligt bij de samenleving als geheel. Wij zien een essentiële rol weggelegd voor het maatschappelijk middenveld: voor inwoners, ondernemers en organisaties. Ons staat een vitale samenleving voor ogen en daarom richten wij ons op 'eigen kracht' en op een netwerksamenleving. In onze optiek is eerst de inwoner of ondernemer zelf aan zet, voordat de overheid en/of professionals worden ingeschakeld.

Er ligt dus een expliciete verantwoordelijkheid voor de burger en bedrijven zelf. Tegelijkertijd gaan we uit van de kerngedachte dat veiligheid per definitie een van de kerntaken van de overheid is en blijft, waarbij de gemeente de regie heeft op lokaal niveau. De gezamenlijke verantwoordelijkheid geeft kansen voor een vorm van veiligheidszorg in de vorm van co-creatie. In de afgelopen jaren zijn er op dit gebied al veel stappen gezet. Denk in dit geval aan het toezicht op de winkelcentra door studenten, Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO), Burgernet, Projects Waaks of de initiatieven met betrekking tot WhatsApp. Prachtige voorbeelden waarbij Leusdenaren vanuit een actieve houding verantwoordelijkheid nemen voor de veiligheid in hun buurt of wijk.

Gemeente Leusden wil inzetten op veiligheid, omdat wij vinden dat het beter kan. Tegelijkertijd realiseren we ons dat 100 procent veiligheid een illusie is. Er zullen altijd restrisico's blijven. Dit is inherent aan een maatschappij waar gewoond en gewerkt wordt. Wat we wel kunnen doen, is blijven investeren in risico-reducerende maatregelen. De basis van ons veiligheidsbeleid is voorkomen (proactie en preventie) waar het kan, onderdrukken (preparatie, repressie en nazorg) waar het moet. Wij staan voor:

- **Een integrale aanpak van veiligheid.**

Hierbij zien wij verbanden met onderwijs, beheer en onderhoud, wonen en zorg. De aandacht voor de jeugd en het gezin is daarbij essentieel. Preventie is ook hier voor ons een sleutelwoord. Het is daarom noodzakelijk dat de aansluiting/ verbinding met andere beleidsterreinen wordt gezocht. Een Integrale aanpak van veiligheid is dus een doelstelling de komende jaren. In het kader van de integraliteit is het tevens belangrijk om in te zetten op:

- **Intensieve en snellere verbinding/ afstemming in de keten.**

Dit betreft bijvoorbeeld de toegang tot en de uitwisseling van gegevens die voor een integrale benadering noodzakelijk zijn.

Een andere belangrijke doelstelling betreft de rol van de samenleving en de relatie tussen overheid en burgers. Gemeente Leusden wil graag invulling geven aan het fenomeen overheidsparticipatie. Dit betekent dat de overheid aanhaakt bij burgerinitiatieven. In de werkwijze wordt er ingezet op en gehandeld uit de visie:

- **Samenleving Voorop.**

Bij onze inzet op veiligheid wordt er tevens rekening gehouden met de regionale doelen en geven wij invulling aan het coalitieakkoord. Wij zullen beide kort aanstippen.

Regionale doelen

In dit Integraal Veiligheidsplan wordt rekening gehouden de regionale doelen. Ons uitgangspunt is de lokale situatie. Met het realiseren van onze lokale doelen dragen wij bij aan het realiseren van de regionale doelstellingen.

In de Regionale Veiligheidsstrategie 2015 – 2018, een plan van 41 gemeenten uit Midden-Nederland, de politie en het Openbaar Ministerie, worden vier prioriteiten genoemd:

- Veilige buurten;
- Misdrijven met grote impact op het slachtoffer;
- Georganiseerde ondermijnende criminaliteit;
- De Persoonsgerichte aanpak, welke zich richt op de drie bovenstaande prioriteiten.

Naast de prioriteiten uit de Regionale Veiligheidsstrategie heeft de gemeente ook te maken met de doelen uit de Regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling. In deze Regiovisie staat als uiteindelijke doel van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling:

- Het voorkomen van geweld en het duurzaam bestendigen van veiligheid in afhankelijkheidsrelaties”.

Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord zijn op het gebied van veiligheid drie doelstellingen weergegeven. Deze zijn nader uitgewerkt in het college uitvoeringsprogramma. Deze doelstellingen luiden:

- Het verhogen van het veiligheidsniveau: de inwoners worden actief betrokken bij het verhogen van het gemeentelijk veiligheidsniveau, o.a. door het gebruik van sociale media;
- Koppeling integrale veiligheid en zorg: er wordt een koppeling gelegd tussen de beleidsvelden integrale veiligheid en jeugdzorg.
- Samen met inwoners, bedrijven en instellingen onderzoeken op welke wijze zelfredzaamheid invulling kan krijgen, in aanvulling op de taak van de hulpverleningsdiensten.

De eerste doelstelling uit het coalitieakkoord, “*het verhogen van het veiligheidsniveau*”, is tamelijk abstract. In het volgende hoofdstuk – waar de diverse veiligheidsthema’s de revue zullen passeren – worden er bijpassende subdoelen geformuleerd, waardoor de doelstelling concreter en tastbaarder zal worden.

Naast de doelstellingen per veiligheidsthema, worden er op bepaalde terreinen doelen geformuleerd naar aanleiding van trends en ontwikkelingen die in de samenleving worden waargenomen.

2.4 VERNIEUWENDE AANPAK: SAMENLEVING VOOROP

Om de ambitie en de doelstellingen, zoals beschreven in het vorige hoofdstuk te realiseren, zetten we in op een vernieuwende aanpak. Dit betekent dat er niet wordt gewerkt met een uitvoeringsprogramma waarin alles van a tot z is beschreven. Uiteraard is het wel nodig om de prioriteiten/doelstellingen uit dit Integraal Veiligheidsplan (IVP) in het uitvoeringsprogramma nader uit te werken en te specificeren. Er wordt hierbij echter ruimte gelaten om in te spelen op de actualiteit. Het uitvoeringsprogramma is hulpmiddel om de doelen ‘aan de horizon’ te bereiken. Als ‘onderweg’ blijkt dat een andere route effectiever of efficiënter is, dan is er volop ruimte om van de bestaande ideeën af te wijken. Zo lang de (gezamenlijke) doelen maar het richtingspunt vormen. Daarnaast is het ook mogelijk – gedurende de uitvoeringsperiode van het Integraal Veiligheidsplan – naar aanleiding van actualiteiten nieuwe prioriteiten te stellen. Dit hoeft echter geen afbreuk te doen aan de bestaande afspraken.

De vernieuwende aanpak kenmerkt zich in het kort door het inbouwen van flexibiliteit, een uitnodigende houding ten aanzien van burgerinitiatieven, het inspelen op actualiteit en bieden van maatwerk. Daarbij richten we ons op het versterken van de rol en de verantwoordelijkheid van inwoners en ondernemers.

Vier kenmerkende punten:

- Stimulering van de betrokkenheid bij partners en inwoners
- Communicatie op maat
- Flexibiliteit bij de inzet van mensen en middelen
- Versterken van de informatiepositie

2.4.1 STIMULERING VAN (BURGER)BETROKKENHEID

Extra ogen en oren zijn essentieel om de doelen van dit veiligheidsbeleid te realiseren. Daarnaast vragen wij onze inwoners actief mee te denken bij veiligheidsvraagstukken.

Hoe gaan we dat samen met onze inwoners doen:

- Actuele informatie over de stand van zaken op het gebied van veiligheid wordt up to date gedeeld met onze inwoners. Hierdoor kunnen inwoners meedenken over actuele veiligheidsvraagstukken.
- De gemeente gaat ervoor zorgen dat iedere inwoner zijn/haar veiligheidsinitiatief/-idee eenvoudig bij de gemeente kan indienen. Een loket, één aanspreekpunt die je verder kan helpen bij alle stappen die nodig zijn om te komen tot een goede aanpak.
- Er wordt een databank opgezet waar maatschappelijke initiatieven op het gebied van veiligheid en leefbaarheid worden gebundeld. Hierdoor wordt informatie over de initiatieven bewaard voor analyse, lering en uitwisseling.

- De gemeente en de professionals analyseren deze informatie en vertalen dit in de plannen van de gemeente op het gebied van veiligheid en leefbaarheid.
- Daarnaast organiseert de gemeente in samenwerking met de samenleving twee keer per jaar een veiligheidssamenwerkingsactie. Het onderwerp is afkomstig uit de samenleving. Bijvoorbeeld: Het incident met een explosief in de Jumbo in Groningen heeft geleid tot vragen van winkeliers in Leusden: 'Hoe moeten wij reageren in zo'n situatie? Wat zou de gemeente doen? Hoe kunnen we ons vooraf beschermen tegen dit soort zaken? Deze tweejaarlijkse actie zou ertoe kunnen leiden dat we een gesprek organiseren met alle betrokken partijen om zo'n situatie door te spreken en te kijken hoe we ons kunnen voorbereiden op dergelijke dreigingen.

Andere vorm van een samenwerkingsactie op het gebied van veiligheid is bijvoorbeeld een contactdag organiseren met als thema: 'Help Leusden nog veiliger maken!' Of bijvoorbeeld een actie 'Maak je school veilig' waarbij je scholen faciliteert bij hun eigen invulling van de actie op het gebied van Veiligheid. Wat er tijdens deze samenwerkingsacties ook wordt gekozen voor onderwerp, het is essentieel dat dit aansluit bij signalen die komen uit de samenleving.

2.4.2 COMMUNICATIE OP MAAT

Communicatie speelt een essentiële rol als het gaat om veiligheid, zeker waar het gaat om (het beheersen van) risico's. Communicatie is een belangrijk middel om de brug te slaan tussen alle betrokken partijen. Communicatie wordt bewust en gericht ingezet.

De nadruk op veiligheid

Om het veiligheidsgevoel te verbeteren, leggen we in onze communicatie de nadruk op 'veiligheid', in plaats van op 'onveiligheid'.

Informatiebijeenkomsten

- Informatiebijeenkomsten met betrekking tot risico's en eventuele preventieve maatregelen. Denk bijvoorbeeld aan een avond met inwoners en ondernemers over inbraakpreventie.
- In geval van gebeurtenissen/incidenten wil de gemeente mensen snel informeren, gebeurtenissen duiden en hier betekenis aan geven. Feiten en gevoelens moeten naast elkaar worden gelegd.

Communicatie op maat

Naast het gemeentebreed communiceren is 'communicatie op maat' steeds meer van belang. Deze vorm van communiceren zal de komende jaren steeds meer worden toegepast, omdat we liever richting de samenleving communiceren in de vorm van kleine dialogen en informatieverbreiding via onze (lokale) netwerken. Daarnaast blijven we gebruik maken van onze "standaard" communicatiemiddelen, zoals gerichte huis-aan-huis brieven, Facebook en Twitter.

Stimuleren actief burgerschap

Een veilige woon- en leefomgeving is een gedeelde verantwoordelijkheid. De gemeente stimuleert inwoners om onveilige situaties te melden bij de desbetreffende meldpunten en organisaties. Maar daar stopt de betrokkenheid niet. Het is niet alleen belangrijk dat inwoners goed worden geïnformeerd en onveilige situaties melden, maar dat inwoners ook elkaar durven aan te spreken op gedrag. Een actieve opstelling van inwoners is belangrijk voor een veilig Leusden.

2.4.3 FLEXIBILITEIT BIJ DE INZET VAN MENSEN EN MIDDELEN

Veiligheid kent zijn eigen dynamiek. Het probleem van vandaag kan morgen weer anders zijn. Daarom willen we, naast de aanpak van thema's, in kunnen spelen op de actualiteit. We willen datgene kunnen doen wat nodig is op die plaatsen en tijden die daarom vragen (gebiedsgericht en informatiegestuurd werken). Mensen en middelen worden daarom flexibel ingezet.

Waar mogelijk zetten we in op innovatieve methoden en maatregelen. Interventies moeten het verschil kunnen maken.

2.4.4 VERSTERKING VAN DE INFORMATIEPOSITIE

De gemeente Leusden en haar veiligheidspartners hebben de afgelopen jaren hard gewerkt aan een belangrijke ontwikkeling op het gebied van veiligheid, namelijk informatiegestuurd en gebiedsgericht werken. Hierdoor kunnen veiligheidsvraagstukken dichterbij de kern worden

aangepakt. Hierbij is de samenwerking met de bewoners doorslaggevend. Relevante informatiebronnen zijn waardevol voor vrijwel het gehele gemeentelijke werkgebied. Zo zijn er relaties met openbare ruimte, leefbaarheid, zorg, onderwijs, armoede en jeugdproblematiek. Ook algemene trends en uitkomsten van onderzoeken vormen relevante informatiebronnen. De gemeente Leusden wil de komende jaren nog beter gemeentelijke informatiebronnen gaan benutten. Zo willen we onze informatiepositie verder versterken door het analyseren van informatie over dader, delict, plaats en tijd op straat- en wijkniveau. Informatiegestuurd werken kan een belangrijke bijdrage leveren aan het gericht kunnen nemen van preventieve maatregelen.

3 Thema's en prioriteiten

In dit hoofdstuk zullen de verschillende relevante gemeentelijke veiligheidsthema's worden beschreven. Bij de meeste veiligheidsthema's zijn er doelstellingen geformuleerd. Deze doelstellingen gelden voor de periode 2016 – 2019 en zullen in het uitvoeringsprogramma specifiek beschreven worden.

Subparagraaf 3.3.2 Waterveiligheid vormt hierop een uitzondering. Bij dit thema zijn er geen doelen geformuleerd omdat dit thema valt onder de verantwoordelijkheid van de Rijksoverheid en het waterschap. Verder is de notie van belang dat er tijdens de periode 2016 – 2019 extra doelen kunnen worden toegevoegd naar aanleiding van de actualiteit. Deze flexibiliteit is onderdeel van de vernieuwende aanpak zoals beschreven in paragraaf 2.4.

3.1 SOCIALE VEILIGHEID IN DE BUURT

3.1.1 VEILIGHEIDSGEVOEL EN KWETSBAARHEID

Omdat uit de gebiedsanalyse van bureau Regionale Veiligheidsstrategie is gebleken dat de bevolking van Leusden de komende jaren verder vergrijsd, is dit van invloed op de vormen van slachtofferschap. Zo wordt er verwacht dat er meer ouderen slachtoffer zullen worden van criminaliteit en onveiligheid. U kunt hierbij denken aan babbeltrucs, phishing mails, zakkenrollen, enz. Het is dus belangrijk om de aankomende jaren bij de voorlichting hiervoor aandacht te hebben.

- Inspelen op toenemende **vergrijzing**.
- Per veiligheidsvraagstuk kijken welke doelgroepen betrokken zijn en deze betrekken bij de aanpak of de halfjaarlijkse veiligheidsactie.

3.1.2 GEWELD IN HUISELIJKE KRING EN KINDERMISHANDELING

Geweld, en zeker geweld binnen relaties, is van grote invloed op veiligheid en het veiligheidsgevoel van onze inwoners. Huiselijk geweld is naast mishandeling en bedreiging het meest voorkomende geweldsdelict. Wij richten ons zowel op het voorkomen van huiselijk geweld als op de bestrijding ervan.

Voor de meest kwetsbaren in de samenleving is het vermogen om zichzelf te beschermen tegen inbreuken op lichamelijke en geestelijke integriteit en tegen ontsporing gering. Voor deze groep bestaat daardoor een sterke noodzaak om als overheid niet alleen reactief maar zoveel mogelijk ook pro-actief te handelen. Interventies richten zich bij voorkeur niet enkel op de dader maar op het systeem waarbinnen het delict wordt gepleegd (gezin, partnerrelatie, afhankelijkheidsrelatie). Dit betekent dat het de voorkeur heeft om strafrechtelijke interventies te combineren met niet – strafrechtelijke (zorg, opvang, hulpverlening).

De komende beleidsperiode wordt geïnvesteerd in de uitwerking van de routekaart huiselijk geweld, waarbij OM, Reclassering en het Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling (AMHK) voor de gemeente belangrijke partners zijn. In dat kader wordt ook de samenwerking met de ZSM selectietafel (ZSM) van het OM geïntensiveerd. Dit bevordert dat bij huiselijk geweld zaken een snelle en zinvolle strafrechtelijke afdoening plaatsvindt.

Het huisverbod wordt verder doorontwikkeld tot een instrument om preventief in te zetten naar aanleiding van signalen van andere betrokken ketenpartners, zoals Larikslaan 2 (Centrum voor Jeugd en Gezin en Sociaal Team). Bovendien vindt overleg plaats met Veilig Thuis en andere betrokken partners om eerder te komen tot het opleggen van huisverboden bij signalen van kindermishandeling. Zo werken de partners steeds meer samen om te voorkomen dat problemen bij gezinnen escaleren in huiselijk geweld.

Preventie: Als gemeente hebben we met de Wet Tijdelijk Huisverbod, de mogelijkheid om krachtig op te treden tegen huiselijk geweld. Het gaat hierbij om de bevoegdheid van de burgemeester om personen van wie een ernstige dreiging van huiselijk geweld uitgaat, tijdelijk uit

huis te plaatsen. Dit maakt het mogelijk om in te grijpen in situaties van acute dreiging van huiselijk geweld, nog voordat er strafbare feiten zijn gepleegd. Met het opleggen van een huisverbod wordt niet alleen de acute dreiging van huiselijk geweld weggenomen, maar worden ook eventuele slachtoffers en/of huisgenoten in veiligheid gebracht. Uit onze ervaringen blijkt dat het instrument effectief is. Na het inzetten ervan zien we niet of nauwelijks herhalingen. Gezien de positieve ervaringen, continueren wij de inzet van dit instrument.

- Voorkomen en bestrijden van geweld in de privésfeer (high impact crime).
- Integrale en systeemgerichte aanpak van huiselijk geweld;

3.1.3 OPVOEDEN EN OPGROEIEN

Sinds de gemeente verantwoordelijk is voor de zorg en ondersteuning van de jeugd komt Larikslaan2 situaties tegen die voorheen niet bekend waren. Inmiddels ontstaat meer inzicht in – én hebben we een directe bemoeienis met – gezinnen waarin kinderen in onveiligheid verkeren. Soms is er sprake van een acute aanleiding om hulp in het justitiële kader in te schakelen. Goede samenwerking tussen politie, Veilig Thuis en Larikslaan2 is voor deze gezinnen essentieel.

- Samenwerking tussen Larikslaan2, politie en Veilig Thuis borgen door afspraken op de verschillende assen van de samenwerkingsdriehoek, maar met name tussen politie en Larikslaan2.

Sinds 1 juli 2013 zijn professionals verplicht de meldcode te gebruiken bij vermoedens van geweld in huiselijke kring. De betrokken partijen hierbij zijn: gezondheidszorg, onderwijs, kinderopvang, maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en justitie.

- Onderhouden van het bewustzijn bij scholen, peuterspeelzalen en kinderopvang van hun signalerende rol en meldingsplicht bij kindermishandeling.

In de Integrale Gebiedsscan van gemeente Leusden staat beschreven dat de toenemende jeugdwerkloosheid en de daarmee gepaard gaande vrije tijd en tekort aan financiële middelen een negatief effect heeft op jeugdoverlast. De gemeente heeft de achterliggende jaren al ingezet op de bestrijding van jeugdwerkloosheid. De bestaande acties worden gecontinueerd.

3.1.4 MAATSCHAPPELIJKE (ON)RUST EN CRISIS

Zedenzaken, illegale of ongeplande evenementen, incidenten, onderlinge spanningen tussen groepen bewoners en terugkerende zedendelinquenten. Allemaal zaken die voor maatschappelijke onrust kunnen zorgen. Een fenomeen van alle tijden, dat in de huidige informatiemaatschappij vaker en sneller tot escalatie kan leiden. Er zijn diverse recente voorbeelden te noemen van maatschappelijke onrust in gemeenten. Landelijk valt hierbij te denken aan: de komst van een pedofiel eind 2014 nabij een kinderopvang te Amersfoort, de Project X-rellen in het Groningse Haren (2012) of de komst van een moskee in Gouda (2015). Lokaal zagen we deze maatschappelijke onrust bijvoorbeeld terug bij diverse zedenzaken, het vaarongeluk op de Vinkeveense plassen, de uitbraak van de vogelgriep, het schietincident met de luchtbuks, et cetera. Onrust onder de bevolking kan leiden tot spanningen en confrontaties met grote maatschappelijke impact. Er zijn daarom steeds meer gemeenten die naast rampenplannen een Sociaal Calamiteitenplan opstellen. Bij een sociaal calamiteitenplan (SCP) gaat het om het vroegtijdig signaleren en ook duiden van omstandigheden en incidenten die zich als maatschappelijke onrust kan ontwikkelen of om acuut handelen vraagt. Belangrijk is dan om partners die invloed hebben op een dergelijke situatie met elkaar in verbinding te brengen en te houden. Op deze wijze wordt gepoogd om onrust in een vroeg stadium te beheersen. Communicatie is hierbij een essentieel proces.

De sleutel tot het voorkomen van maatschappelijke onrust ligt in een goede preventie en vroegsignalering. Korte lijnen tussen de partners in de gemeente, een breed netwerk met bewoners en ondernemers en een goede informatiepositie maken snel interveniëren mogelijk. Bij (zedenzaken) waar maatschappelijke onrust dreigt wordt alles in het werk gesteld de onrust zo snel mogelijk weg te nemen.

- Ontwikkelen van een aanpak (Sociaal Calamiteitenplan) voor maatschappelijke onrust ten gevolge van – feitelijke dan wel dreigende – sociale calamiteiten en incidenten.
- Alert reageren bij (dreigende) maatschappelijke onrust.

Naast bovengenoemde illustrerende voorbeelden vormt radicalisering een reëel risico voor de maatschappij. Radicalisering kan leiden tot toenemende sociale spanningen en maatschappelijke onrust. Gemeenten spelen een belangrijke rol in het bestrijden hiervan. Juist op lokaal niveau is er kennis van de sociale context, zijn veranderingen zichtbaar bij jongeren en volwassenen en kunnen samenwerkingspartners bijdragen aan interventies.⁴

- Het voeren van preventief integraal beleid om (de voedingsbodem van) radicalisering tegen te gaan.

3.1.5 DRANK- EN DRUGSGEBRUIK

Het terugdringen van het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren en het vergroten van de bewustwording van de risico's is een speerpunt (CUP 2014-2018) binnen de gemeente. Een succesvolle aanpak rust op drie pijlers: Preventie en hulpverlening, Regelgeving, toezicht en handhaving en als derde Communicatie.

In het kader van de tweede pijler, Regelgeving, toezicht en handhaving, vormt de implementatie van de aanpassing van de Drank- en horecawet ook in onze gemeente een belangrijk onderwerp. Gemeenten zijn vanaf 2013 verantwoordelijk voor de handhaving op deze wet. In 2014 is daartoe een verordening voor de horeca en para-commercie vastgesteld. Als gemeente zullen wij ons, als het gaat om handhaving, primair richten op de verdere verbetering van het nalevingsgedrag. Wij doen dit in samenwerking met de (para-)commerciële partijen en in onze samenwerking met de horeca-ondernemers.

Alcohol- en drugsgebruik is een grote risicofactor voor geweldpleging. Middelengebruik is niet de hoofdoorzaak, maar het zorgt er wel voor dat agressie ernstiger vormen aanneemt en het vergroot de kans dat de situatie uit de hand loopt. Het risico op geweldsdelicten is het grootst op plekken waar veel risicofactoren bij elkaar komen. Denk bijvoorbeeld aan het uitgaansleven, kermissen en grote evenementen waar veel mensen onder invloed kunnen zijn en waar weinig toezicht is. In Leusden wordt geweld niet getolereerd. Daarom is het noodzakelijk om op het gebied van alcohol- en drugsgerelateerde agressie, te blijven investeren in preventie, handhaving en repressie.

Drank- en drugsoverlast staan niet op zichzelf, het is vaak gerelateerd aan problemen als werkloosheid, dakloosheid of een verslavingsprobleem. Drank- en drugsoverlast zijn daarom typisch veiligheidsproblemen die zowel vanuit de kant van veiligheid als vanuit de zorgkant benaderd worden. De zorgkant moet er voor zorgen dat mensen de hulp krijgen die ze nodig hebben, zodat het aantal excessen uiteindelijk tot een minimum beperkt blijft. Vanuit veiligheid moet er voor worden gezorgd dat daar waar excessen ontstaan slagvaardig wordt opgetreden. Algemeen uitgangspunt bij de aanpak van excessen is dat bij voorkeur wordt opgetreden met maatwerk op grond van de Overlastwet (individueel gebiedsverbod en/of groepsverbod) of de Drank- en Horecawet als het gaat om jongeren onder de 18 jaar die in de openbare ruimte drank bij zich hebben.

3.1.6 AANPAK HIGH IMPACT CRIMES

Ondanks een daling in de criminaliteitscijfers de afgelopen jaar op het gebied van High Impact Crimes, willen wij toch inzetten op de bestrijding hiervan. High Impact Crimes zijn delicten die een grote impact hebben op het slachtoffer en diens omgeving en op het veiligheidsgevoel in de maatschappij.

Delicten als overvallen, woninginbraken, (huiselijk) geweld en straatroof vallen onder de noemer High Impact Crime⁴. Voor de aanpak van inbraak en High Impact Crime zetten wij in Leusden de al ingezette eenduidige lijn voort. Daartoe werken wij als gemeente samen met politie en justitie, met name in de vorm van preventie en voorlichting (burgernet, WhatsApp groepen, Waaks, voorlichtingsbijeenkomsten, enz.), de persoonsgerichte aanpak (Top-x lijst, groepsverboden, Bibob toets, enz.) en nazorg bij slachtofferschap. Verder staat ook het verminderen van incidenten en meldingen van overlast in de wijken hoog op onze lijst. Daarnaast is ook binnen de regio High Impact Crime een belangrijk punt van aandacht.

- Het aantal **winkeldiefstallen, woninginbraken en geweldsdelicten** omlaag brengen.

⁴ Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding & Veiligheid (2014). *Handreiking aanpak van radicalisering en terrorismebestrijding op lokaal niveau*. p. 7.

3.1.7 AUTOKRAKEN

In vergelijking met andere middelgrote gemeenten uit Midden-Nederland scoort Leusden hoog wat betreft het aantal autokraken per 1000 inwoners. Dit behoeft de aandacht van onder andere de politie, handhavers en toezichthouders op de winkelcentra. Het is lastig grip te krijgen op deze vorm van criminaliteit omdat het hier vaak gaat om mobiel banditisme. Dat betekent dat de autokraken vaak worden gepleegd door een grote groep criminelen die het hele land door reizen en per nacht meerdere autokraken plegen. De gemeente heeft de afgelopen jaren met diverse samenwerkingspartners al veel maatregelen genomen om het aantal autokraken terug te dringen, denk hierbij aan waarschuwingsborden, flyeracties, lokmiddelen in voertuigen, navigatiesystemen met opsporingsmogelijkheden, voorlichting via de media, extra toezicht, enz.

Daarnaast kunnen diverse factoren uit de fysieke omgeving van belang zijn:

- Onvoldoende zicht vanuit de omgeving op parkeerplaatsen;
- Onvoldoende verlichting;
- Geen wandel- en of fietspaden naast parkeerplaatsen. Dit draagt bij aan natural surveillance. Parkeerplaatsen in afgelegen gebieden moeten zoveel als mogelijk worden voorkomen.

- Het aantal autokraken terug brengen naar het gemiddelde van Midden Nederland.

3.2 GEORGANISEERDE (ONDERMIJNENDE) CRIMINALITEIT

De aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit is één van de prioriteiten uit de Regionale Veiligheidsstrategie 2015 – 2018. Georganiseerde criminaliteit wordt gezien als een ernstig maatschappelijk probleem. Het zorgt niet alleen voor veel onveiligheid en overlast bij de bevolking maar ook voor minder zichtbare, sluipende ontwrichting van de samenleving. In de veiligheidsstrategie wordt de ambitie genoemd om:

- een uitermate ongunstig klimaat te creëren voor het bedrijven van criminele activiteiten.
- In samenwerking met het RIEC criminele organisatiestructuren blootleggen op het gebied van georganiseerde hennepcultuur, mensenhandel, (vastgoed)fraude/ witwassen en Handhavingsknelpunten en deze aan te pakken

Om deze ambitie te realiseren wordt er ingezet op drie punten:

1. Prioriteit op tegengaan van onderdrukking, uitbuiting en gevaarlijke situaties: mensenhandel en hennepcultuur.
2. Persoonsgericht aanpakken van de zware beroepscriminelen in Midden-Nederland.
3. Gericht inzoomen op 'haarden van' georganiseerde criminaliteit zoals een specifieke winkelstraat of bedrijventerrein (handhavingsknelpunten) of een fenomeen zoals growshops of vastgoed.

Voor een efficiënte en effectieve aanpak van criminaliteit is het van belang om breder te kijken dan de gemeentegrenzen en in te zetten op gezamenlijke doelen, zoals deze zijn beschreven in de Regionale Veiligheidsstrategie. Door gezamenlijk specifiek bepaalde vormen van criminaliteit aan te pakken, ontstaat er minder kans op het zogenaamde 'waterbedeffect', het verschijnsel dat criminaliteit zich verplaatst wanneer elders de omstandigheden beter zijn.

3.3 FYSIEKE VEILIGHEID

3.3.1 EXTERNE VEILIGHEID

Externe veiligheid heeft betrekking op de productie, de op- en overslag en het transport van gevaarlijke stoffen.

Buisleidingen

Er bevinden zich een tweetal hoge druk aardgasleidingen binnen de gemeentegrenzen. Bij ruimtelijke ontwikkelingen wordt conform de wet- en regelgeving onderzoek uitgevoerd naar het risico en de effecten van de ontwikkeling op het risico. Het plaatsgebonden risico (PR) ligt veelal op de leiding. Het groepsrisico (GR) wordt bij ruimtelijke ontwikkelingen in kaart gebracht en verantwoord.

Wegvervoer

Leusden heeft een vastgestelde Route Gevaarlijke stoffen. Deze loopt via de Randweg-Groene Zoom en Arnhemseweg van en naar de A28. Ontheffingen van deze route voor het vervoer van gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld propaan en vuurwerk) binnen de gemeentegrenzen, worden behandeld door de RUD Utrecht. Vervolgens worden deze door het college van B&W verleend.

Bedrijven

In Leusden bevinden zich geen bedrijven die gevaarlijke stoffen bewerken. Op- en overslag van gevaarlijke stoffen vindt in beperkte mate plaats. Het gaat dan met name om de twee LPG-tankstations aan de Randweg en de Doornseweg. Verder vindt in beperkte mate opslag van gevaarlijke stoffen plaats in de verschillende bedrijven die zijn gevestigd op de bedrijventerreinen in Leusden en Achterveld.

De aanwezige risicorelevante bedrijven worden aan de hand van een vastgestelde handhaving-toezichtstrategie op regelmatige basis gecontroleerd door de RUD Utrecht.

- Beheersen van de risico's door transport van gevaarlijke stoffen tot een acceptabel niveau.
- Actualiseren van het toetsingskader externe veiligheid met als doel het gemeentelijke veiligheidsbeleid in lijn te brengen met landelijke ontwikkelingen.

3.3.2 WATERVEILIGHEID

Wateroverlast

Het KNMI⁵ verwacht dat het klimaat in Nederland gaat veranderen. Als gevolg van klimaatsverandering gaat het vaker en harder regenen.

In stedelijk gebied wordt neerslag door alle verhardingen (wegen en daken) heel snel afgevoerd. In tegenstelling tot bijvoorbeeld een weiland of een bos, waar het water langzaam in de bodem kan wegzakken. Om wateroverlast als gevolg van die snelle afvoer in de stad te voorkomen wordt waterberging gecreëerd in vijvers, sloten of in bakken onder de grond

Bij het ontwerp van nieuwe riolering en watersystemen wordt nu al rekening gehouden met deze klimaatsveranderingen. Zo worden er bijvoorbeeld grotere rioleringsbuizen aangelegd die meer water kunnen afvoeren. Het waterschap legt waterbergingsgebieden aan waar water tijdelijk geborgen kan worden. Het natuurgebied De Schammer is zo'n waterbergingsgebied in de gemeente Leusden.

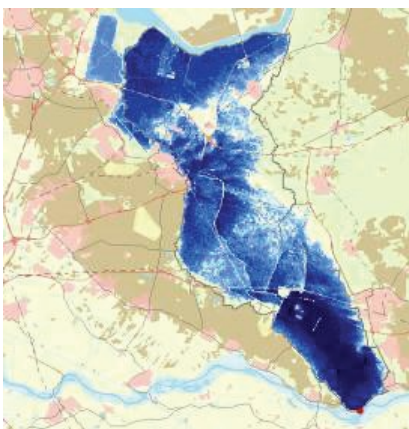
Overstroming / dijkdoorbraak dijkkringgebied 45

Uit het regionaal risicoprofiel blijkt dat 'overstroming door dijkdoorbraak' een belangrijk risico is. Risico's worden bepaald door de formule *overstromingskans x effecten (blootstelling en kwetsbaarheid)*. De kans op een overstroming valt op de grens van onwaarschijnlijk/mogelijk, de effecten worden echter geschat op catastrofaal. Leusden ligt binnen het dijkkringgebied 45. Een dijkkringgebied is een gebied dat door een stelsel van waterkeringen en/of hoge gronden beveiligd wordt tegen overstromingen.

Een overstroming van dijkkringgebied 45 kan plaatsvinden vanuit het noorden (Eem en de randmeren) of vanuit het zuiden (Nederrijn). Een overstroming vanuit het noorden vormt voor Leusden vrijwel geen bedreiging. Een overstroming vanuit de Nederrijn heeft – mede door het hoogteverschil – grote effecten voor het gehele dijkkringgebied. Het aantal slachtoffers varieert tussen 95 bij een georganiseerde evacuatie en 1.235 zonder evacuatie. Daarnaast zijn de regionale schades tussen de 8,6 en 12,3 miljard euro (VNK2, 2012)⁶.

De laatste jaren heeft de Rijksoverheid diverse projecten opgestart om het huidige niveau van waterveiligheid in de toekomst te kunnen garanderen. Het project PKB Ruimte voor de Rivier en het Hoogwater Beschermings Programma 2015 zijn hier duidelijke voorbeelden van. Dit beleid moet de overstromingskansen verder omlaag brengen.

De zorg voor de waterveiligheid ligt bij de Rijksoverheid het Waterschap Vallei en Veluwe.

⁵ KNMI, 2014: Climate Change scenarios for the 21st Century – A Netherlands perspective. Scientific Report WR2014-01, KNMI, De Bilt, The Netherlands. www.klimaatsscenario.nl

⁶ DHV-Oranjewoud-Tauw. (2012). *Veiligheid Nederland in Kaart 2; Overstromingsrisico Dijkkring 45, Gelderse Vallei*, pag. 9.

3.3.3 BRANDVEILIGHEID

Branden veroorzaken veel leed en kunnen worden beperkt door bewoners, ondernemers en instellingen meer bewust te maken van de risico's. Het is van belang dat zij gestimuleerd worden om hun verantwoordelijkheid te nemen en zelf maatregelen treffen.

De gemeentelijke taken zijn belegd bij de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) en de afdeling Dienstverlening. De brandweer/VRU heeft als doelstelling een kwalitatief goede brandweezorg te realiseren.

Naast de borging van de kwaliteit van de organisatie, richt de brandweezorg zich op de voorkant van de veiligheidsketen de preventie. De brandweer adviseert hierbij als expert en ondersteunt en coacht burgers, ondernemers en instellingen bij het behalen van hun brandveiligheidsdoelen. Door te netwerken, te verbinden en te inspireren positioneert de brandweer zich dusdanig dat het vanzelfsprekend is voor de partners om in contact te komen als brandveiligheidsvraagstukken zich voordoen.

- Ondersteunen en adviseren van burgers, ondernemers en instellingen om brand te voorkomen en risico's bij brand te beperken.
- Aandacht voor verminderd zelfredzame personen.

3.3.4 VERKEERSVEILIGHEID

Onveiligheid in het verkeer is een zaak die aandacht behoeft. Dodelijke verkeersongevallen en ongevallen met ernstig letsel zijn altijd weer diep ingrijpend voor de directe omgeving en degenen die (als overlevenden) hierbij betrokken zijn. De mate van verkeersveiligheid heeft daarnaast ook consequenties voor de volksgezondheid, sociale voorzieningen en de economie.

Het verder verbeteren van verkeersveiligheid is een moeilijker opgave dan vroeger. In het verleden was het zo dat het grootste deel van de ongevallen plaatsvonden op slechts enkele locaties, de zogenaamde blackspots. Deze blackspots zijn de afgelopen jaren gericht verbeterd. In de fysieke omgeving valt er dus niet veel meer te winnen.

- Verkeersveiligheid rondom scholen/schoolroutes verhogen.

Dit doel moet bereikt worden door onder meer de inzet van handhaving. Handhaving is het sluitstuk in de keten van voorlichting en educatie enerzijds en een juiste weginrichting anderzijds. In de handhaving ligt een nadrukkelijke taak voor de politie. De rol van BOA's beperkt zich tot geparkeerde auto's.

3.3.5 RAMPENBESTRIJDING EN CRISISBEHEERSING

Gemeenten dragen verantwoordelijkheid voor bevolkingszorg, brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening. Wettelijk zijn zij verplicht dit te laten uitvoeren door de veiligheidsregio, met uitzondering van de bevolkingszorg (gemeentelijke processen).

- Het op peil houden van de gemeentelijke kolom binnen de rampenbestrijdingsorganisatie.

Gemeente Leusden heeft – gezamenlijk met andere gemeenten uit de regio – door middel van een 'gemeenschappelijke regeling' Veiligheidsregio Utrecht ingesteld. De burgemeesters van de verschillende gemeenten vormen samen het algemeen bestuur.

De taken van de veiligheidsregio bestaan onder meer uit het inventariseren van risico's van branden, rampen en crisis. Daarnaast heeft de veiligheidsregio een belangrijke adviesfunctie en is zij belast met de voorbereiding op de bestrijding van branden en het organiseren van rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Op het moment van rampen en crisis wordt er, afhankelijk van de omvang, een passende crisisstructuur ingericht. De crisisstructuur wordt *Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure* genoemd. Meestal kortweg: GRIP. Deze kent 6 opschalingsniveau's (Grip 1 t/m 5 en Grip Rijk). De precieze werking van de crisisorganisatie binnen Veiligheidsregio Utrecht is beschreven in het **regionaal crisisplan**.

3.3.6 ZELFREDZAAMHEID

Weten inwoners wat ze kunnen doen als iemand een hartstilstand krijgt? Of als er brand uitbreekt? De gemeente Leusden vindt het belangrijk dat inwoners weten wat ze voor, tijdens en na een incident of noodsituatie moeten doen. Daarom stimuleren wij zelfredzaamheid en ondersteunen we initiatieven van inwoners, ondernemers en instellingen.

In het coalitieakkoord 2014-2018 is zelfredzaamheid van inwoners opgenomen als prioriteit. De komende jaren gaat de gemeente Leusden samen met inwoners, bedrijven en instellingen onderzoeken op welke wijze zelfredzaamheid meer invulling kan krijgen, in aanvulling op de taak van de hulpverleningsdiensten (een voorbeeld hiervan is de beschikbaarheid en een effectieve en verantwoorde inzet van AED's).

Ook als er niets aan de hand is, is het verstandig als inwoners voorbereid zijn op incidenten, rampen of crisis. Een eenvoudige rookmelder kan al levensreddend zijn. Ook bij langdurige stroomuitval, hoogwater of andere calamiteiten is het belangrijk dat inwoners weten wat zij kunnen doen. Samen met onze partners communiceren we daarom actief over risico's en geven we adviezen over hoe inwoners kunnen handelen. Speciale aandacht hebben we daarbij voor hulp aan verminderd- of niet-zelfredzame mensen.

In een samenleving die zelfredzamer wordt, verandert ook de rol van de professionele hulpverleners. Zij worden zich ervan bewust dat samenwerken met (actieve) burgers tot meer veiligheid kan leiden en houden daar rekening mee in hun werk. Intensievere samenwerking tussen hulpdiensten en burgers gebeurt niet van de een op de andere dag. Het is een proces dat tijd vergt. Die tijd gebruiken we om hulpverleners en inwoners bewust te maken van hun – veranderende – rol op het gebied van veiligheid. Inwoners betrekken bij grote oefeningen of hen stimuleren een AED- of EHBO-cursus te volgen, helpen daarbij.

4 Uitvoering en organisatie

Hoofdstuk 4 gaat in op de uitvoering en organisatie. In paragraaf 4.1 wordt de integrale handhaving besproken. Verder komen in dit hoofdstuk achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan de orde: communicatie met actoren (4.2), planning (4.3) en financiën (4.4).

4.1 INTEGRALE HANDHAVING

Veiligheid en handhaving zijn thema's die duidelijk samenhangen met elkaar. Verondersteld wordt dat handhaving van invloed is op veiligheid. In gemeente Leusden zien we handhaving als sluitstuk van een keten aan mogelijke interventies. Er wordt pas handhaving ingezet op het moment dat er geen alternatieve oplossingsmogelijkheden te vinden zijn. Het is belangrijk dat bij toezicht en handhaving de handhavende partij nauw samenwerkt met andere afdelingen en externe partners, zoals politie en brandweer. Afstemming en samenwerking zijn hierbij van belang.

Handhaving van veiligheid				
	Regionale Uitvoeringsdienst RUD	Gemeentelijke handhaving	Politie	Burgemeester (uit hoofde van college)
Brandveiligheid / Evenementen		<X>		
Milieu	<X>			
Bouw / slopen / asbest / Monumenten		<X>		
Ruimtelijke ordening		<X>		
Wonen		<X>		
Drank & Horeca		<X>		
APV		<X>	<X>	<X>
Verkeersveiligheid		<X>	<X>	
Openbare Orde & Veiligheid			<X>	<X>
Huiselijk geweld			<X>	<X>

Het bestaande integrale handhavingsbeleid van gemeente Leusden stamt uit 2011. Parallel aan de ontwikkeling van een nieuw Integraal Veiligheidsbeleid vindt er een proces plaats, waarin het bestaande handhavingsbeleid zal worden herzien. Reden hiervoor zijn recente ontwikkelingen, zoals de steeds verder veranderende rol van de overheid, toenemende verantwoordelijkheden voor burgers en het bedrijfsleven en de veranderende wet- en regelgeving. Tijdens het schrijven van dit Integrale Veiligheidsplan kan er nog niet geput worden uit het nieuwe Integrale Handhavingsplan. Enkele noties van het nieuwe plan zullen echter al wel worden meegenomen.

Een belangrijke wijziging gaat om de wijze van prioritering van wat betreft de handhaving. Het bestaande prioriteitenschema wordt vervangen door de interventiematrix, een prioriteringssysteem uit de landelijke handhavingsstrategie.

In het kort komt het erop neer dat er wordt gekeken naar de (mogelijke) effecten enerzijds en het gedrag/de intentie van de overtreder anderzijds. Bij de effectzijde wordt een zware score toegekend wanneer het gaat om de volgende thema's: Veiligheid, gezondheid, openbare orde, milieu, onomkeerbaarheid, mate van hinderlijkheid en naleefgedrag.

In het Integraal Handhavingsbeleid gaan veiligheid en enkele andere aanverwante thema's dus een uitdrukkelijke rol spelen in de keuze om wel of niet handhavend op te treden.

Handhaving van veiligheidsregels kan plaatsvinden binnen diverse (veiligheids)domeinen. Afhankelijk van het domein is er een bepaalde partij bevoegd/verantwoordelijk voor de handhaving. In de tabel links is dit gevisualiseerd.

4.2 COMMUNICATIE MET ACTOREN

Communicatie op maat is een van de vier kenmerken van de vernieuwende aanpak van veiligheid. Dit staat beschreven in paragraaf 2.4. In deze paragraaf gaat het specifiek over de communicatie met de betrokken veiligheidspartners. Burgers worden hier ook onder geschaard.

Communicatie en voorlichting zijn onmisbaar binnen de veiligheidsstrategie. Goede, juiste en transparante voorlichting vormt een onderdeel van het integrale beleid. Doelstelling daarbij is dat de inwoners proactief worden geïnformeerd en daarbij wordt, indien mogelijk, ingezet op het bieden van handelingsperspectief aan de inwoners.

Zoals hiervoor geschetst, werken wij als gemeente samen met verschillende veiligheidspartners. Communicatie met partners is om diverse redenen essentieel:

- In geval van calamiteiten is het van belang dat dezelfde boodschap wordt uitgedragen. Hiervoor wordt een Sociaal Calamiteitenplan opgesteld (zie 3.1.4).
- Het delen van informatie tussen de verschillende veiligheidspartners draagt bij aan een effectievere en efficiëntere aanpak van criminaliteit. In een adviesrapport⁷ aan de strategische driehoek elders in Nederland, wordt geadviseerd dat het zaak is dat gemeenten, openbaar ministerie en de politie niet alleen gevraagd, maar ook ongevraagd aan elkaar specifieke informatie verstrekken als op voorhand duidelijk is, dat die informatie voor de ander relevant is. Intelligence wordt steeds belangrijker (zie 2.2).
- De betrokkenheid en hulp van burgers is waardevol in de aanpak van criminaliteit. De aanwijzingen die leiden tot de oplossing van bijvoorbeeld strafzaken komen voor het grootste deel van burgers⁸. Netwerken zoals WhatsAppgroepen en Burgernet zijn daarom van grote waarde. Dergelijke netwerken kunnen mogelijk in de toekomst ook worden ingezet om burgers uit bepaalde wijken gericht te informeren over risico's of incidenten.
- Transparante en betrouwbare voorlichting en communicatie betaalt zich terug. Verondersteld wordt dat wanneer burgers bij veiligheid worden betrokken, zij ook eerder geneigd zullen zijn om gehoor te geven aan ons beroep tot het nemen van verantwoordelijkheid.

4.3 PLANNING

Een Integraal Veiligheidsplan (IVP) wordt opgesteld voor een periode van vier jaar. Dit document is kaderstellend. In een tweejarig uitvoeringsprogramma wordt er vervolgens concretere invulling gegeven aan de gestelde doelen en prioriteiten.

4.4 FINANCIËN

Uitgangspunt van deze kaderstellende nota is dat de voorgestelde maatregelen kunnen worden gedekt vanuit de reguliere budgetten veiligheid. Voor de realisatie van de beschreven ambities is het van belang dat de budgetten voor de komende jaren niet verminderd worden. Het beschikbare budget wordt ingezet voor de producten zoals benoemd in dit veiligheidsplan. Indien er nieuwe producten in een jaar worden toegevoegd zal een financiële afweging en onderbouwing worden gegeven in de bijbehorende plannen van aanpak, beleidsregels of convenanten. Wij gaan er daarbij vanuit dat onze veiligheidspartners ook nadrukkelijk bij de uitvoering van hun beleid hun capaciteit en middelen inbrengen.

⁷ Woestenbergh, I. et al. (2011). *Naar een regionaal bondgenootschap veiligheid*; Advies aan de strategische driehoek Brabant-Noord over de samenwerking tussen gemeenten, politie en het openbaar ministerie.

⁸ Vries, A. de, & F. Smilda (2014). *Social media: het nieuwe DNA; een revolutie in de opsporing*. Amsterdam: Reed Business Education.

Bijlage I Bestuurlijke coördinatie

GEMEENTE ALS REGISSEUR

De gemeente heeft de regierol als het gaat om integrale veiligheid. Deze regierol behoorde in het verleden toe aan de politie. Omdat veiligheid voor de burgers steeds belangrijker is geworden, ingegeven door onder meer een verruwing van de maatschappij, heeft één van de kabinetten Balkenende ervoor gekozen het roer om te gooien en wel in die zin dat de gemeente regisseur is geworden als het gaat om veiligheid. Deze lijn is de afgelopen jaren vastgehouden en nog verder versterkt.

Regie betekent sturing op de selectie en aanpak van de veiligheidsthema's, sturing op samenwerking en de nakoming van afspraken, sturing op tussentijdse evaluaties en de kwaliteit van de organisatie. Om dat te realiseren is een gedegen integraal veiligheidsbeleid onmisbaar. Hiermee kunnen de diverse partijen achter een inhoudelijke visie worden geschaard, kunnen de belangrijkste items worden geselecteerd en van een aanpak worden voorzien, en kunnen de juiste impulsen voor de borging van samenwerking en coördinatie worden gegeven.

Maar daarmee zijn we nog niet waar we zijn moeten, want wat houdt deze regierol concreet in? Over deze regierol is in de loop der jaren veel gezegd en geschreven, en er bestaat ook veel onduidelijkheid over. Het begrip leent zich daar ook voor. Het woord 'regie' is namelijk ontleend aan een ander vakgebied, namelijk die van toneel en film en wordt beschouwd als een metafoor voor een bepaald type taken en verantwoordelijkheden. En metaforen laten zich moeilijk definiëren.

Om het begrip toch wat duidelijker te maken kunnen we stellen dat de regierol van de gemeente omschreven kan worden als het zodanig sturen, interveniëren en in stand houden van allerlei randvoorwaarden, dat de diverse betrokken partijen op het terrein van de veiligheid, op een effectieve manier blijven samenwerken en met elkaar een aanvaardbaar niveau van veiligheid en leefbaarheid weten te consolideren.

Voor de volledigheid: deze definitie is ontleend aan een handreiking van de VNG die aan alle gemeenten ter beschikking is gesteld.

Enkele elementen van de regierol zijn:

- het formuleren en uitdragen van een visie op de aanpak
- doorvertaling van deze visie in samenhangend beleid
- het betrekken van de partners bij deze beleidsontwikkeling
- middelen en andere voorzieningen beschikbaar stellen voor de uitvoering

Het spreekt natuurlijk voor zich dat de gemeente deze regierol niet alleen tot uitvoering kan brengen. Bij de bepaling en uitvoering van beleid wordt er daarom structureel met verschillende veiligheidspartners samengewerkt. Om welke veiligheidspartners dit gaat en wat hun rol hierin is wordt in de volgende paragraaf duidelijk.

VEILIGHEIDSPARTNERS

Het veiligheidsbeleid wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met interne en externe partners. Met de partners worden afspraken gemaakt over de samenwerking. Als uitgangspunt geldt een gezamenlijke inspanning en een gedeelde verantwoordelijkheid voor het bereiken van de beoogde doelen.

Voor de uitvoering van het Integraal Veiligheidsplan zijn de volgende veiligheidspartners van belang:

Lokale partners	
<ul style="list-style-type: none"> ▣ Bewoners ▣ Wijkagenten (district Oost Utrecht) ▣ Boa's ▣ Jongerenwerker 	<ul style="list-style-type: none"> ▣ Ondernemers ▣ Onderwijsinstellingen ▣ Larikslaan2 (waaronder het regionale Veilig Thuis) ▣ Studenten toezichthouders stadscentrum

Regionale partners	
✓ Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	✓ Openbaar Ministerie
✓ Politie (eenheid Midden-Nederland)	✓ Provincie & Rijksoverheid
✓ Veiligheidshuis Regio Utrecht (VHRU)	✓ GGD regio Utrecht
✓ Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)	✓ Bureau Halt
✓ Regionale uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)	✓ Bureau Regionale Veiligheidsstrategie (RVS)
✓ Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC)	✓ Waterschap Vallei en Veluwe

OVERLEGSTRUCTUREN

Op het gebied van veiligheid bestaan verschillende overlegstructuren tussen de veiligheidspartners. In deze overlegstructuren worden o.a. veiligheidsvraagstukken behandeld, besluiten genomen en afspraken gemaakt over de capaciteitsverdeling. Ter voorbeeld volgen hieronder een aantal belangrijke overlegstructuren op het gebied van veiligheid.

Lokaal driehoeksoverleg

De lokale driehoek, bestaande uit de districtschef van de politie, de burgemeester en de Officier van Justitie, voeren overleg over de te voeren integrale aanpak van onveiligheid. In het driehoeksoverleg wordt de inzet van de politiecapaciteit op basis van analyses van veiligheidsvraagstukken gewogen en wordt hierover besloten. De burgemeester heeft daarnaast maandelijks overleg met de teamchef van de politie basiseenheid waar Leusden onder valt.

Op het gebied van crisisbeheersing en rampenbestrijding vindt met ongeveer een zelfde frequentie overleg plaats op het niveau van de Veiligheidsregio Utrecht. Ook met de overige partners voert de burgemeester periodiek overleg.

De Regionale Driehoek

De Regionale Driehoek is verantwoordelijk voor de agenda op regioniveau. De driehoek heeft een initiërende rol op het gebied van beleidsontwikkeling in de regio. Daarnaast draagt de driehoek in eerste aanleg zorg voor het beheer van de politieregio. Het Districtscollege Veiligheidsproblemen overstijgen soms de grenzen van gemeenten. Afstemming hierover vindt plaats in het districtscollege. In het districtscollege hebben naast de districtschef van de politie ook de Officier van Justitie en de burgemeesters van alle gemeenten in een politieregio zitting. De districtschef, in hiërarchie staat deze boven de teamchef van de politie, is verantwoordelijk voor de aanpak van lokaal ernstige criminaliteit. Als gevolg daarvan legt hij keuzes voor aan het bestuur en het openbaar ministerie in het districtscollege.

veiligheidsregio utrecht

Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Utrecht

De veiligheidsregio is verantwoordelijk voor de uitvoering van de basisbrandweezorg en de voorbereiding en organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. In het algemeen bestuur vindt besluitvorming plaats over de in te zetten middelen en beoogde kwaliteit van de basisbrandweezorg en crisisbeheersing. De 26 Utrechtse burgemeesters vormen het Algemeen Bestuur.

Regionale overlegstructuren

- Districtelijk veiligheidscollege Oost- Utrecht
- Algemeen bestuur VRU
- Bestuurlijke werkgroep versterking informatiepositie
- Bestuurlijke Adviescommissie Risicobeheersing

Lokale overlegstructuren

- Driehoeksoverleg gemeente, Politie Openbaar Ministerie
- Overleg Operationeel Leider basisteam ZBLW en burgemeester
- Casus overleg mogelijke maatschappelijk onrust incidenten
- Ambtelijk afstemmingsoverleg adviseur openbare orde en veiligheid en burgemeester
- Ambtelijk afstemmingsoverleg adviseur crisisbeheersing en burgemeester